

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Sapiente Fructuoso Epistolares Libri quinque

Bonifacio, Juan

Ingolstadii, 1606

VIII. Hortatur quendam vt concionetur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51159](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51159)

enim magis gloriarius orator esse non potest, etsi
 en si ve anim concio auditur à paucis, animi
 per illum virtus laudatur à plurimis.
 tua valete, & has meas ineptias vel sapi-
 s voluntaria vestra corrigite, vel patientia
 unt, immoderate.

Hortatur quendam ut concionetur.

EI P S V M quærebam bone
 Pater, & quasi diuturnam si-
 tim explere cupiens in tuum
 o teste conspectum venire cupiebam. Tu,
 & à rebus, inquam, concionare, qui ad silen-
 miseram inclinas, quiq; ne in suggestum,
 Vos ascenderes, eò vsque quoad licuit,
 or, & reculasti. Quid dubitas? quid cuncta-
 tionem? est quatenus deceat repugnare.
 , existimam unquam ita te in hoc genere dimit-
 te & fructum vlla vti ratione, vt solitudo, quam
 dator cogitas, bonum tibi esse videatur, cu-
 id mentis etsi magna iucunditas experto est,
 tionis tamen exigua esse reperitur utilitas, in-
 morositate præsertim, qui aliorum se adiuto-
 improbitatem ex instituta vitæ ratione profite-
 concionatur. Hac enim cõpensatione oportet
 ac sequitur sapientem, vt solitudinis volupta-

Gg 2 tem

tem fugiat, si ea maiorem dolorem
 feitura sit ex hominum societate
 ferta, & celebritatis laborem suscipi
 maiorem efficientem salubritatem
 Quare illis obtempera, qui te ab
 secessu conantur abducere. Meditatio
 virtus locum tenet, abnuere si per
 in superbię vitium incidet, quod ma
 to tetrius, quàm illud est, quod fugi
 cupiebas. Concionari velle, diuina
 verbi prædicandi extorquere licen
 tiam leuiculi est, arrogantis, elati
 miumque sua demirantis: ad dicit
 dum nolle vnquam surgere, neque
 habere fidem, quorum sint sana con
 filia, hominis est ad suam voluntatem
 omnia reuocantis. Cui enim dicitur
 apud alios hoc onus imponitur, si
 animum illi, qui iubet, aperuit, si
 cendi causas exposuit, si se totum
 refecit, nec vlla sua accipitur excu
 tio, quasi vocante Deo concionetur
 audaciter, contraque vim, grauitatem
 operis, munerisque contendat, vt
 quam Poëta bonus, nõ vnum ad
 sed comœdiam totam absoluat, ad

Cicero de
claris Ora-
tor.

Medic
Oratione

Quasi
varius
capituli
conuocata
vni esse de
beat vni
fuerit ad
habuit
in vni
fuerit ad
habuit

auditeque perueniat. Ei, qui ita af-
ctus sit, nesi à corona quidem relin-
atur, vt quondam accidit Curioni,
ferendus est locus, vnus enim ani-
mæ salutem suis debet vel timoribus
angoribus anteferre. Mihi quidem
Antimachi Poëta cum patientia, tum
modestia videtur fuisse mirabilis: qui
cum auditoribus multis conuocatis,
que conjunctis suum quoddam
sermone legeret, omnesque recitantes
audiret suos præter vnum Platonem,
cum vnâ cum cæteris auditum ve-
nerat, vel offensi, vel satiati reliquis-
set, legam, inquit, nihilominus: nam
mihi instar est omnium: simili-
tudo enim Christi fidelis minister est, &
vni obediens vnum hominem è
mortis æternæ faucibus ereptum am-
plissimi regni loco habet, neque du-
bitare debet, quin qui concionari iu-
retur, vnum sit aliquem ad Christum
paraturus. Erit igitur animula tibi vna
animula, quæ tanquam platanus illa Pla-
tonica, cuius vmbra sequutus est So-
crates, tuarum concionum aquila.

Gg 3 cre-

crescat, quæ etiam patulis aliquæ fid
do diffusa ramis opacare te possit. *Oratorib.*
Est quidem Poëtæ & Oratoris *Oratorib.*
dissimilis. Carmen enim, ut bene *Oratorib.*
lius, paucorum est approbatione *Oratorib.*
tentum, oratio verò, quæ populis *Oratorib.*
est vulgi, multitudinisque defecit. *Oratorib.*
nem ut calamitatem, & cladem *Oratorib.*
horrescit. Ex quo efficitur, ut *Oratorib.*
dem illum Platonem, qui Antima *Oratorib.*
fatis fuit, quamvis sapientissimus *Oratorib.*
Homerumq; Philosophorum, *Oratorib.*
netij verbis utar, auditorem *Oratorib.*
duntaxat Demosthenes haberet. *Oratorib.*
verbum quidem facere posset, *Oratorib.*
que obmutescere cogeret. *Oratorib.*
Sed Christianus orator abunde *Oratorib.*
cum diuo Paulo didicit, & pati *Oratorib.*
nuriam, quorum alterum *Oratorib.*
plebi est, alterum ipsi, qui dicit *Oratorib.*
primè fructuosum. Demosthenis *Oratorib.*
mosthenisq; similibus, id est, *Oratorib.*
lis, ambitiosis, inflatis auditor *Oratorib.*
fatis esse non potest. At Ignatio *Oratorib.*
stro, Ignatiique imitatoribus *Oratorib.*
vnus satis erat. Nam cum à *Oratorib.*

Petrus Ri-
badencira,
lib. 2. Sit. 6
P. Ignatii
cap. 5.

is aliquo fidei explicatione vt Ignatium,
 te possit mereret, frater eius natu maior au-
 toris auditorum paucitatem opposuisset, Ig-
 ntius qua erat modestia, vel vnum
 untaxat pusionem, quem erudisset,
 bi satis fore confirmauit, nilque
 el fratris voluntatem vel hominum
 aliorum iudicia veritus Christianæ
 r, vt si fidei rudimenta docere cœpit in
 Antima patria, ad quorum explanationem
 atissimus frater etiam ventitabat, & audito-
 rum, vnum ingens multitudo concurrebat.
 rem vnum Quæ explicandi Catechismi in Igna-
 abere, in familia summo DEI beneficio
 offer, et laus floret, & eam qui eiusdem sunt
 et solita stirpis, cupidissimè persequuntur:
 abunde sepeque euenit, vt vno tantum ac-
 & puerulo, velut vnico galli-
 na pullo frater exultet, ac glocire
 perseueret, fouere pennis, arcereque
 milium, & secum præclare agi pu-
 et, si ei vni, quem est nactus, se ducem
 præbere possit in cœlum. Neque
 Ignatio verò concionandi specimen ab aliis
 bus vel capi debet, quàm ab iis, qui quod ore
 à Christo pronunciant, vita & moribus persua-
 dent.

Gg 4 dent.

Quamto
 vnius ani-
 ma salus
 conciona-
 tori esse de-
 beat, miri-
 ficè Chry-
 sostomus
 ostendit in
 2. c. ad Gal.
 de perseue-
 rantia in
 concionado,

*hunc eun-
dem au-
reum do-
ctorem lege
homi. 3. in
1. epist. ad
Corinth.*

dent. Probitatis autem concionatorum testes sunt ipsi auditores eo locutione magis, quo pauciores. Quem tam benignissimus ille parens, & æquissimus pro meritis haud ita remunerat, excitat egentem à terra, è terraq; effert, atque erigit, & qui in tenebris iacuerant, in celebritate a luce constituit. Hæc enim est, cur multorum concio abducta principio florescat, & commendetur in vulgus. Multis primò detestis & irrisis, tamen animo non modò vt libenter audirentur, vt soli bene dicere existimantur, euenit, plurimi flentes & lacrimantes ferunt, quæ gaudentes, tantescq; percipiunt. Declarauit concionator ille, qui cum ad quendam urbem, quæ hæreticis inuabat, prædicandi & confitendi causa mitteretur, in templum ingressus, cuius adhuc parietes stabant tremata tamen metuentes, (illa enim demens & furiosa vastitas, quæ necris quidem ædificiis parcat, velut

*Ex anna-
libus So-
cietatis.*

cionat...
o locup...
nem tam...
, & i...
ud ita...
m à pu...
git, &...
celebra...
nim ca...
ab hom...
commo...
mò de...
o stan...
entur...
stimac...
& lach...
ntes, ex...
rauit h...
ad qua...
s inun...
di Chr...
m ingre...
abant...
lla eni...
uæ ne...
velut...
ma p...

plaga deerat, quæ omnino spiri-
tum exhauriret) de more in fugge-
ntem ascendit, quem auditores non ex
itu solum, sed ex ipso etiam oris,
porisq; habitu Catholicum esse, &
istam, vt ipsi loquuntur, suspicati
mores excitant, lapides iaciunt, cõ-
ius onerant, loqui volentem inter-
bant. At ille quando inquit, fari
licet, nec me de vestra salute ver-
tacere finitis, horam hic mutus &
ans permanebo, quam eram ex ob-
entia in vobis adhortãdis, & com-
onefaciendis positurus. Itaque cum
vnius horæ spatium stetisset im-
obilis, neque plebs furere, & quæ
conicere desisset, nullum pror-
vulnus accepit: nullaq; ad homi-
propalam constitutum, nihil o-
no cauentem, nullo scuto, nulla
oris declinatione vtentem plaga
uenit. Post illius horæ decursum è
plo egressus à quibusdam piis, &
ne Catholicis admonitus, rogatus-
vt occulta via secederet, salutique
fuleret, quòd multi ex hæreticis?

Gg 5 necem

necem ipsi atque interitum machinata,
 rentur, negavit se facturum, cularum
 umque iter esse quaesitum. Erraticum
 à recto itinere & via publica non prope
 flectens perq; medias bacchantis procel-
 puli turbas irrumpens seruantibus,
 gelis eò est vnde venerat, reuocatus e-
 incolumis. Hæc autem sancti hinc bige-
 nis perfectique constantia, vixit ex
 ditumque ad perditam, & prope obuiam
 rata Elbingæ salutem (hoc enim de clari-
 erat nomen) patefecit. Rex enim tam e-
 matiam, cui ciuitas illa parebat, postquam qu-
 hæc rescivit, vt Elbinga resipisceret, exigun-
 se uero iussit edicto, Romanæ Ecclesiæ, ut
 se dederet, Episcopo illico obedientiam
 suo, cuius imperium impie & miner-
 riè recusabat, ab eoque missos fortun-
 cionatores lætis animis exciperent, qui qu-
 tederet, obseruaret. Fecit quod volati-
 rabatur Elbinga, & se curari pater-
 est, salutemque illam patientiam, tione
 & fidelissimo concionatori hinc uenit,
 stro referre debet acceptam. Vires vu-
 quidem erat ad manus, turbamini-
 mota, lapidationes factæ & collo-

m macheta, sed nemo hæreticorum tandiu
 rum, circulans collineavit, vt velex hac ab-
 rum. ratione intelligi facile possit, quan-
 lica non opere illi delirent, qui Septentrionis
 echantur procellas illas excitarunt. Hic si cho-
 uantibus, si acclamationibus, si trium-
 t, reuocatio esset concionator exceptus, si
 sancti milibigenes coronati prodirent, si vul-
 ia, viam ex oppidis gratularentur, si Prussia
 prope de bouiam cuncta procederet, tantam,
 c enim claritatem assequi potuisset, quan-
 ex enim ex ignominia reportauit? mini-
 bar, perne quidem, concionis enim plausus
 respicitur in quibus regionibus ac terminis defi-
 anæ. Et narratur, at oratoris constantia toto or-
 o obedie narratur. Liquet igitur ex his, ne-
 pie & minem illo melius concionari, qui in
 missis fortunæ varietate varius ipse non est,
 xcipere, cuique dissimilis, cumque omnibus
 t quod blatis humanis destitutus sit, tamen
 curari, æternæ illius sedis ac domus recorda-
 patientia tione conquiescit. Quid enim tam
 ori hanc, quam diuinarum rerum interpre-
 am. Verum vulgi se dare sermonibus, & in præ-
 turbat, in humanis spem rerum suarum,
 & re collocare? Quamobrem cui hoc acci-
 derit,

*Marcus
 Arethusius
 Episcopus
 acerrimè
 tortus A-
 rethusios
 ipsos, à qui-
 bus excar-
 nificaba-
 tur, ita vi-
 cit, in eam-
 que admira-
 tionem
 adduxit,
 Et mutata
 sententia
 diuinum
 hominem
 & crucia-
 re desce-
 rint, & ex
 illius ore
 veram pie-
 tatem, reli-
 gionemque
 didicerint.
 S. Grego-
 rius Na-
 zianzus
 oratio. 1.*

in Iulianum Imperatorem, Theodoretus Eccles. hist. lib. 3. c. 6.

In Vita S. Eligij Episcopi Nomenensis.

Pelagius Episcopus Ouerensis in histor. D. Iacobi septem duntaxat enumerat à S. Iacobo conuersos in Hispania. Vide Ambros. Morales

derit, vt vel paucos moueat, vel à paucis audiatur, causam ille quidem tentè, ac diligenter exploret, si vtendatur, emendeturq; populus propter se laborare comperiet, si Prophetas doctrina redolet, si Aristoteles, vt beati Audœni Rothomagensis Episcopi verbis vtar, si Euangelistas exprimit, vt sanctus Eligius, cuius eodem Audœno eadem diuinæ conciones erant, si rationum exempla, testimonia non tam contemnerat, quàm expendit, nihil est quod desperet, debilitatusq; succumbat. Huic D. Iacobi venire debet in mentem, quem perhibent in nostras terras venisse, Hispanosq; quàm potè ciffimos à simulacrorum terribili cultu retractos ad veram religionem traduxisse, sed qui Christi talem acutum Apostolum viuentem repudiauerant, ac reiecerant, mortuum sanctum & augustè coluerunt, credendiq; veritatem religionis constantia correxerunt. Quæ enim gens est, quæ cum nostra possit natione conferri? Sicut

quidem diui Iacobi & meritis & libro 9.
crocinio, & in tanta hæreticorum, sua histo-
lluione ab erroribus perseuerat, ria, cap. 7.
acta. Pestem enim à nostris finibus
mus noster & pater & doctor Iaco-
auerit, cuius est decorata Com-
tella monumento, quò ex toto or-
pietatis causa, nuncupatisq; votis
fluunt peregrini. Qui igitur æquè
in paucos atque in multos anima-
itaq; affectus, vt neque auram po-
larum concionando captet, neque
missus se in societate concionatorum
terat, magis est vt quotidie concio-
tur, quàm vt recessum cogitet nec
nec suis ciuibus salutarem. Ciues
totius mundi incolas appellamus.
idem enim vniuersum, qui hoc in-
cio vel hac potius virtute est, vnam
car ciuitatem, itaq; vbicunque di-
suis se ciuibus concionari arbitra-
tur. Huius similes decem ego opta-
tur, vt Nestores Agamemnon, eosq;
expugnandam Troiam, id est bar-
bariam vniuersam satis fore credide-
rent. Nam qui ita dicunt, Deo auspice
dicunt,

Iosua 6. 6.

dicunt, Dominatoreque illo summo
iubente, & quasi præeunte in
sum illum & sacrum locum ascēdit
sacerdotumque veteris, & priscae
tubas illas inflant, quibus clangen-
tes
bus hostiles muri corruerant.
quondam, inquit, nunc ne
quidem vnus. quis te ita docuit?
si verò hæc aut oculis aspicere,
gitis dimetiri possimus, quæ sunt
nè diuina, eaque manus illa celestis
callidissimo & occultissimo artificio
fabricatur. Qui virtutem colit
tor, suisque præfectis vsque eò
audiens est, vt non modò gloria
quærat, sed contra gloriam
ptatemque dicendi fides, obedientia
que seruetur, licet aut frigidus
parum à frequētia felix sit, me
hortante perseveret, nec dubitans
quin laboris fructum sit vberem
cepturus. Totum enim hoc
cunque est, in quo vir copiosus &
cis excellit, vita turpis illidit,
mat, & inquinat, estq; ob eā rem
suadendi vis maior in sanctis hominibus

illo sumus quantumvis indifertis. Itaq; ma-
 e in excelsis oratoribus quasi vela facientibus
 nasecuntur in concionatores & famæ prope
 priscæ illius contra vim ventorum remi-
 clangerantes aspirante Deo portum mul-
 bant. citius, multoque plausibilius sæpe-
 e ne numero tenuerunt. *Non enim in for-*
psal. 146.
ocuit? Quodine equi voluntatem habebit, nec in
ere, aut in viri beneplacitum erit ei. Nam
 uæ sunt quod ais, vereri te ne Achitophelis?
 lla celestis templo tuis consulas, & concione
 no arduo quasi testamento prospicias, teque
 n colit te suspendas: ne uè vt Amasias, quos
 ue eò bello viceris, eorum pulsos superatos
 gloriantur deos venereris & colas, cum
 2. Pat. c. 25.
 riam vt tuis abhorret moribus, tum à Dei
 obediens opt. max. credo, est consiliis alienum.
 igidus tibi enim nihil nimis oportet confi-
 e, me tamen tere, tamen nihil nimis conuenit de-
 c dubitare. Vitæ, inquis, me pudet, &
 berem eorum, quàm enim indignus sim,
 hoc quod apud alios loquar, mihi ipse
 iosus & meum conscius. Si dum sis dignus expe-
 llicit, in concionari nunquam fortasse po-
 eã rem poteris. Audi diuum Hieronymũ istum
 Epistolæ ad
 Iulianum.
 Etis hominibus merum eximentem. *Quòd si, in-*
quit,

Non enim in for- psal. 146.
ocuit? Quodine equi voluntatem habebit, nec in
ere, aut in viri beneplacitum erit ei.
Reg. 2. c. 17.
2. Pat. c. 25.
Epistolæ ad Iulianum.

UNIVERSITÄTS-
 BIBLIOTHEK
 PADERBORN

quit, tacita tibi cogitatio scrupulum mo-
 rit, cur monitor ipse non talis sim, qualem
 esse desidero, & nonnullos videris in meo
 itinere corruisse, illud breuiter responde-
 non mea esse quae dico, sed Domini Salu-
 ris, non monere quod ipse possim, sed
 debeat velle vel facere, qui seruus
 est Christi. Et athletæ suis incitatoribus
 tiores sunt, & tamen monet debilior,
 gnet ille, qui fortior est. Huc spectat
 quod Origenes dicit: cum enim
 illa seruatoris Christi de abiudicandis
 facultatibus reminiscens erubesceret
 re se dixisset, qui non modò quaerere
 beret non relinqueret, sed multò plura
 ra possidere vellet, quid igitur, inquit
 agam? Nunquid nam quia nos redarguit
 conscientia, tegere & non proferre, quae
 pta sunt, possumus? nolo dupliciter
 reus fieri, confiteor hæc palàm populo
 ente, confiteor hæc scripta esse, etiam si
 dum implese me noui. Hæc Origenes
 Hominum de tuis concionibus variis
 iudicia, discrepantesq; sententias
 formidas. Vel tres enim, quod Sa-
 tyricus ille Poëta conqueritur, prop-
 ter

Luca 14.

Homil. 16.
 in Gene-
 sin.

sentire conuiuæ videntur,
 sentientes vario multum diuersa palato.
 Sed hæc vitare non possumus: nisi
 nihil omnino dicamus. Quam-
 tam tanta veritatis, & virtutis est
 ut de ea ne delicati quidem, &
 omnia respuentes tacere vlllo modo
 possint. Iam illos quis neget de ho-
 minibus mereri quàm pessimè, qui
 diosæ vitæ oblectamenti & gaudiis
 contenti neque concionari volunt,
 neque aliam humani ge-
 neris adiuuandi rationem inire stu-
 dent. Hoc enim cum Christiana
 pietate pugnat, quæ priuatam utili-
 tatem (si vlla esse in tam agresti confi-
 ditilitas potest) publicis nunquam
 anteponit. Pugnat cum
 illius magnitudine, quæ non modò
 inuitus humani tædia deuorare, &
 in ingratum viuere, sed pro ingratis e-
 tiam iniuriis, & improbis mortem
 debet oppetere. Hosce homines vel
 merito condemnabit inertia, qui non
 scilicet nobis nos esse natos, sed patriæ
 salutem dicitabat. Quid ego Apосто-
 los,

Hh

los,

Lib. 2. epist.
 epist. 2.

los, Martyres, Confessores, Doctores, & relique recenseam. quorum omnia vita fuit in erudiendis, sanandis, hominibus occupata: quo in opere sacras quidem virgines licet domesticis parietibus circumclusas video fuisse. Qui ita se gerunt, nihil proprio agant, in illos aspiciant, qui esse possent otiosi, rebus publicis desse, remotissimas nationes Christianæ lucis radiis illuminare, in certamine vitæ venire quotidie, quàm ceteris umbra gaudere maluerunt. memoria repetere necesse est, quod se antiqui illi urbium rectores, & tiferæ legis expertes in adiuvandis hominibus præbuerint, tutandis, & seruandis. Neque fugere nos debent quemadmodum illos viros Tullius accipiat, & tractet, qui se ita cum abduunt, quas didicerunt, ut eiusdem naturæ sociis impertiantur atque communicent. Quare expugnandum est, & cadenti, præstanti; religioni succurrendum, neque enim quieta vita illa videri debet.

*Pro Archia
Poëta, &
sape alibi.*

es, Doctores, uti dicunt, ac præ se ferunt, contem-
 mationis amans, sed somniculosa, in-
 mandis, pigra, inutilis, pudenda, sordida.
 in opere illud mihi sæpe respondes, homo sum,
 et domi mihi ipse diffido, & ut diffidam, tepor
 video ille facit, quem ex hominum con-
 nihil vultu gressu reporto, hærent in mente
 ut, quæ rerum imagines, nec me de Deo co-
 blis pugnare sinūt, me etiam pungit aliquid,
 es Christi cum vnde illæ insint, reminiscor.
 n certat vulnus, quod acu punctum videtur,
 m teo pro ictu gladiatoris putare noli. Noui
 ant. Minimum tuum, noui grauitatem, con-
 est, quæ stantiam, vitæque innocentiam, nun-
 ores & quam cum aliis agis, quin sis ipse te-
 diuanti cum, quæ verò errata committis, in-
 tandis, expiabilia non sunt. Bernardus tibi
 e nos debet veniat in mentem, cui fidem habere
 s Tullius debes, cuius hæc extant his verbis scri-
 a cum in pta in quosdam tui similes. *Inhumana*
 t, ut nã nempe redarguis eorum opera, quorum *In Cantica*
 mperantia vera refugis, temerariè obiurgat virum *Sermo. 12.*
 uare ex reuertentem de pralio mulier nens in domo.
 ti, præ Dico enim sis, qui de claustro est, eum qui
 dum, ne versatur in populo interdum minus di-
 leri debet fricte, minusuè circūspectè se se agere depre-
 Hh 2 hende-

henderit, (verbi gratia in verbo, in somno, in risu, in ira, in iudicio) non ad dicandum confestim profiliat, sed mem-
Eccles. 42. rit scriptum, melior est iniquitas viri, quam benefaciens mulier. Nam tu quidem in custodia vigilans benefacis, sed qui multos & melius facit & virilius, quod implere non sufficit absque aliqua iniquitate, id est, absque quadam inaequalitate & conuersationis suae, memento quia clau-
Iacob. 5. tas operit multitudinem peccatorum. Hic ille. Equidem Theologorum, ut sit tempora, perenne claustrum, sempiternumque secretum atque silentium non dico Societatis I E S V, quae ita generata à Deo est, ut habeat quiddam innatum quasi civile & popolare, quo etiã efficitur, ut insit in vnoque nostrum cura quaedam quasi foras spectans, aliosque appetens, atque complectens, sed omnium quoque qui in terris sunt, turpe putem & indecorum. Quidquid enim his calamitosis, turbulentisque temporibus ager quaeque Academia, quidquid omnium religiosorum familia cogitabit, ab homi-

hominum salute abhorre non de-
 bet. Nos enim afflicta Gallia dormire
 non finit, non quiescere Germania
 patitur, non messis apud Indos multa
 manere permittit in patria: non Bri-
 tannia dura necessitas, non immanif-
 simae leges, non tormenta catholico-
 rum, non Iezabelis furor, non eorum
 improbitas, vel insania potius, à qui-
 bus miserima illa insula gubernatur,
 cessare quenquam finit, sed subuenire
 cogit, succurrere, praesto esse. Nam ut
 mirabilis ille Aphraates Valenti im-
 peratori heretico, perfidoque respon-
 dit à solitudine discessum ut probrum
 obicianti; pudicissima virgo & quie-
 scissima, si paterna domus flagret in-
 cendio, cunctari & vno in loco confi-
 dere minimè poterit, sed huc atque
 illuc ad opem ferendam, ignemque
 refrigerandum passu incitatissimo ra-
 pietur. Similiter in tantis Ecclesiae
 malis, in tot flagitiorum, errorumque
 portentis nemo bonus adduci potest,
 ut fileat, & turpiter ferietur, immo po-
 tius flamas ab haereticis excitas pro-

*Tripert.
 lib. 7. c. 4.*

viribus restinguere conabitur, post
 risque suæ & voluntatis & fidei pro
 fessionem sanguine, vt chirographum
 expressam, testatamq; relinquere
 Igitur vt finis iam sit, qui Theologus
 & sacras literas didicerunt, eos omnes
 ita affectos, atque animo constitutos
 velim, vt ex ipsis quamplurimi ad
 etum concionandi munus deligi, &
 seuocari meritò possint. Hoc autem
 fiet, si cum pectus eruditione con
 plerint, neque iuueniliter ardeant
 flagrabuntq; studio, & cupiditate
 cendi, neque concionum difficul
 tes atque onera deuitabunt, desup
 entq; timidiùs: quorum alterum
 meritate non vacat, cui summa est
 iuncta perniciës, in altero socordia
 charitatis, & virtutum omnium in
 mica. Faxit ille Deus summè clemens
 atque misericors, vt veris, dignis,
 quasi legitimis concionatoribus tam
 multis abundemus, vt Europæ, Asiæ,
 Affricæ, Americæ, extremisq; mundi
 totius oris hæc felix & diues cornu co
 pia sufficiat, orbemq; non modò
 sit.

ur, post
fidei pro
irograph
linquere
neologia
eos omni
onstitum
mi ad la
deligi, b
oc aurem
one con
ardebunt
iditate b
difficulta
t, defug
lterum
ma est ad
ocordia
nium in
è clemens
dignis, b
oribus tam
ppæ, Alia
sq; mun
cornu co
modò la
stre;

ret, obeatque præteriens, sed plenè
perfecteq; compleat, & prorsus illu-
minet. Vale, & si quid mea apud te
vel gratia, vel authoritas valet, cura ut
in ista re, non modò in cæteris omni-
bus tuis vel rectoribus, vel monitori-
bus libenter obtemperes: quò enim
parebis libentiùs, eò tibi alacriùs im-
perabunt, qui imperare possunt, au-
daciùs suadebunt, qui tuis siue officiis,
siue meritis ita se obstrictos sentiunt,
ut de tuis rebus sine suo graui
scelere te cœlare non

possint. Vale ite-
rum.

Hh 4 DE